

Provincie Zuid-Holland
College van Gedeputeerde Staten
Postbus 90602
2509 LP Den Haag

Ons kenmerk: AdW/ 08.012.07
Onderwerp: Muskusrattenbestrijding

Drimmelen, 5 januari 2008.

Geacht College

De Provincie Zuid-Holland levert ieder jaar een forse inspanning om muskusratten te bestrijden. Uit efficiency-overwegingen vindt bestrijding van muskusratten veelal plaats tussen augustus en mei door afsluiting van watergangen, bruggen en duikers, teneinde de in die periode migrerende muskusratten zoveel mogelijk in de – in die afsluitingen geïntegreerde – vallen te dwingen. In diezelfde periode vindt echter ook de meeste vismigratie plaats.

Er zijn sterke aanwijzingen dat deze vorm van muskusratbestrijding een negatief effect heeft op visstanden. Ook in gebieden die krachtens de Europese Kaderrichtlijn Water als waterlichaam zijn aangewezen, in Natura 2000 gebieden en bv. ook in de Krimpenerwaard waar op dit moment vele tientallen miljoen euro's worden geïnvesteerd in herstel van het typische veenweidegebied.

Vrijwel alle vissoorten die in de Hollandse polders voorkomen, vissoorten moeten zich namelijk vrij van het ene naar het andere water kunnen bewegen als het levensstadium of de omstandigheden daarom vragen. Zo trekt snoek in februari/maart naar ondiepe slootjes om te paaien en trekken vrijwel alle vissoorten in de herfst naar diepere en grotere wateren om te overwinteren. De ruisvoorn – een karakteristieke soort voor het veenweidegebied – heeft voor een duurzaam bestand met grote exemplaren minimaal 50 hectare vrij optrekbare zijsloten nodig.

Juist die zijsloten worden bij de muskustrattenbestrijding vaak afgesloten. Alleen al in de Krimpenerwaard zijn in de genoemde periode 800 afsluitingen in gebruik.

De bittervoorn – een rode lijst vissoort die karakteristiek is voor het veenweidegebied en beschermd krachtens de Flora en faunawet – heeft helder plantenrijk water en zwanenmossels nodig om zich te kunnen handhaven. Door kroosophoping tegen de afsluitingen wordt het water daaronder zuurstofloos met sterfte van die, voor de voortplanting noodzakelijke, zwanenmossels als gevolg. De paaitrek van de snoek wordt geheel belemmerd door de afsluitingen. Snoek paait daardoor noodgedwongen op ongeschikte paaiplaatsen, waardoor het paairesultaat slecht is.

Als gevolg daarvan nemen soorten als blankvoorn en brasem in aantal toe. Ruisvoorn en bittervoorn kunnen tegen die twee soorten niet concurreren waardoor de karakteristieke visstand in polders en veenweidegebieden zichzelf dus niet duurzaam in stand kan houden. Ook de herfsttrek naar diep water wordt gehinderd waardoor vissen onder ijs kunnen sterven door bevriezing of zuurstofgebrek. Tijdens perioden met hoge watertemperaturen sterven vissen 's nachts door zuurstofgebrek als zij niet weg kunnen trekken uit sterk begroeide wateren. Dit kan vooral in augustus en september het geval zijn.

Het zal u duidelijk zijn dat de som van deze effecten de aanwezige visstanden op den duur sterk zal beïnvloeden. Op dit moment is dit echter nog niet met harde feiten aangetoond. Daarvoor is namelijk onderzoek nodig en voor het definiëren van zowel dit onderzoek als het uitvoeren daarvan is medewerking van de dienst muskusrattenbestrijding onontbeerlijk. Zelfs het relateren van verschillen tussen visstanden en de muskusratbestrijding (in verschillende peilvakken) is zonder informatie over de gevoerde bestrijding niet mogelijk. Tijdens overleg met de dienst is echter gebleken dat deze dienst aan dit onderzoek geen enkele prioriteit wil toekennen zolang de negatieve effecten niet daadwerkelijk zijn aangetoond. Een patstelling is het gevolg en wij vragen u deze op te heffen.

Wij hopen dat u het met ons eens zult zijn dat muskusrattenbestrijding geen negatief effect op visstanden mag veroorzaken of dat minstens moet zijn vastgesteld dat genoemde vorm van muskusratbestrijding geen negatief effect heeft op visstanden en kwetsbare/beschermden soorten. Het overheidsbeleid richt zich immers steeds meer op de ecologische waarde van watersystemen. Wij verzoeken u – in uw rol van verantwoordelijke overheid voor de provinciale muskusrattenbestrijding – het noodzakelijke onderzoek mogelijk te maken.

Uiteraard zijn wij graag en te allen tijde bereid met u te overleggen om tot nadere uitwerkingen te komen, uw vragen te beantwoorden of nadere toelichting te geven. U kunt uw vragen richten aan de heer A. de Wit. E-mail apdewit@planet.nl of telefonisch 06 47458248

Wij zien uw reactie met belangstelling tegemoet.

Namens de Federatie van hengelsportverenigingen Zuidwest Nederland, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, agrarische natuurverenigingen, milieubeweging Leiden, HSV Groot Rotterdam, Goudse Hengelaarsvereniging Viswaterpachting, 's Gravenhaagse Hengelsport Vereniging, KNNV Gouda, KNNV IJssel en Lek, IVN afdeling Zuid-Holland, Vogelwerkgroep Krimpenerwaard.

Met de meeste hoogachting en vriendelijke groet,

J.B.A. Biondina
Secretaris Federatie ZWN

Kopie: Provinciale Staten van Provincie Zuid-Holland